Miskovics Anna

Biblioteca

Ott ült a sarokban bekuckózva. Mindig azt a kis szegletet választotta az ablaknál, ahol télen behúzott a hideg, és nyáron akár napozni is lehetett, de nem bánta. Magába szívta a könyvek édes, semmihez sem hasonlítható illatát. Neki aztán jöhettek bármilyen kütyüvel, ha a világ a feje tetejére állna, ez akkor is megmaradna. Évekig járt ide, de most búcsúzni készült. Eljött még egyszer, utoljára, hogy rögzíthesse a formákat, színeket, szagokat, egyszóval mindent, amivel majdan felidézheti ezt a helyet. Fogalma sem volt róla, látja-e még valaha, de inkább biztosra ment. Habár tudta, várja egy másik hely, egy másik könyvtár, amely majd befogadja, s új otthont ad neki, ott, ahová készül. Hiszen nem volt már kezdő.

Akkor váltott első ízben, mikor az iskolai könyvtár már túl szűknek bizonyult. Pontosan emlékezett minden részletére. A legfelső emeleten, a csupa ablak folyosó végén jobbra. Főállásban tanterem, rendszerint a történelem órák színtere. Elől természetesen a tábla, a tanári asztallal, mögötte egy sor pad a diákoknak, a fal mentén l-alakban a könyvek, valamint egy kis beugró szintén tele kötetekkel. Ütött-kopott parketta borította, mely inkább hajazott a régmúlt idők hajópadlójára, mint a kilencvenes évek egyik iskolatermére, de ez kétségkívül megadta az alaphangulatát, és még otthonosabbá tette. Délután műszakváltás, s a terem pillanatok alatt átvedlett könyvtárrá, ki-ki a maga kincsét keresve szemezgetett. Emlékeiben nagyobbnak, s fennköltebbnek tűnt, mint valószínűleg a valóságban volt, de az általánosban sok mindennel vagyunk így. Mindent reményteljesen felnagyítunk. Hálás volt, hogy megtanították a könyvek szeretetére, vagyis, hogy teret biztosítottak neki. Igazából az anyja volt az, aki togyogós kora óta folyton olvasott neki, s innen egyenes út vezetett a könyvek iránti kíváncsisághoz, a kutatás izgalmához, az új ingerekre való törekvéshez. Bár ez néha kitérőkhöz vezetett, melyet nem mindenki díjazott.

Élénken élt benne egy eset, mikor irodalomórán egy szabadon választott könyvről kellett beszélniük. Ő Gabriel García Márquez egyik munkáját választotta, mely nem nyerte el a tanárnő tetszését. Vélhetően nem a könyvvel volt baja, egyszerűen azzal untatta őt, hogy szerinte ez nem gyerekeknek, nem az ő korosztályának való olvasmány. Hjaj, hogy utálta ő akkor ezt a sznobizmust, és hogy utálja a mai napig. Hogy neki bárki megmondja, mit olvashat, s miért, azoknak az időknek vége. Visszatérve

a könyvre, lehetséges, hogy valóban felnőtt olvasmány volt, ha arra gondolunk, hogy az apja olvasta akkortájt. Talán pont ezért választotta. Vajon ez valamilyen láthatatlan, titkos kapcsolatot teremtett vele? Nem tudta, s már képtelen is lett volna felidézni. De volt valami abban a könyvben, az az egy biztos. Talán a borító? A hullámzó tenger a sirályokkal? Vagy talán azonosulni tudott azzal, milyen lehet reménytelenül hánykolódni az élet tengerén? Mindenesetre a könyv jó volt, ezt senki sem vitathatja. Évekkel, sok-sok évvel később újraolvasta, és megállapította, hogy semmi baj nincs azzal, hogy iskolásként megnyitotta az elméjét és szemét erre a történetre, melyben semmi kivetnivalót nem talált. Talán koravén volt, a fene tudja, de ma sem döntene másképp, ha visszafordíthatná az idő kerekét. Persze attól még lapozgatott ő is ifjúsági, egyszerűbben fogyasztható, vagy képes köteteket, tágította az ismereteit, mint bármely más gyerek, és ez a 'dolog' egyre jobban beszippantotta őt, még a videó korszak sem tudta elszakítani a könyvektől.

Furcsa volt most ott bóklászni a sorok között. Egyszerre érezte úgy, mintha a múltban ragadt volna, ugyanakkor az új már ott toporgott a küszöbén, s ettől átjárta valami szokatlan. Mintha minden kezdett volna ismeretlenné válni, hiszen megeshet, hogy sosem látja újra. Remélte, megfogadta magának, hogy nem felejti el ezt a helyet, ahogy az első is szinte beleégett, még erőlködnie sem kellett, de nem tudhatta, nem garantálhatta… Néha a köztes állomások útközben észrevétlenül elvesznek, s mi semmit sem tehetünk. Annyit azonban megtehetett, hogy a szokásról nem mond le, csupán áthelyezi a székhelyét. Tulajdonképpen ő mindenhol otthon érezte magát, ahol könyvek vették körül.

Ha ismerősöknél járt, főként olyanoknál, ahol nagy volt az állomány, szívesen elidőzött azzal, hogy a címeket bogarászta. Elmosolyodott, ha olyasmit látott, melyet már olvasott, s még szeretett is, és felfelszisszent, ha olyasmibe botlott, melyet még nem volt szerencséje elolvasni, de régóta tervezett. Nem tudta, miképp néz ki kívülről, hogy vajon mások mit gondolnak. Úgy festhetett, mint valami ékszerész, vagy zugárus, aki fénylő csecsebecséket mustrál, kincsek között turkál. Izgatottsága az arcára volt írva, s a testbeszéde szintén árulkodott róla. Előfordult, hogy lekapott egy-két könyvet, megsimogatta a borítókat, belelapozott, hogy közelebb kerüljön hozzájuk, hogy már-már a magáénak érezte őket. Vagy kíváncsisága nem hagyta nyugodni, s a fülszövegnél találta magát. Elveszett a saját külön kis könyves univerzumában.

Megtorpant egy pillanatra, amint bezárult mögötte az ajtó. Mintha egy kedves rokont készülne hátrahagyni. Fájdalmas volt, mégsem csüggedt el. Vigasztalta a gondolat, miszerint számtalan ilyen rokont találhat még

világszerte, s mind tárt karokkal fogadja majd. Számára a viszontlátás öröme megnyugvást, és biztonságot adott. Saját köteteit akkurátusan elpakolta, menetkészen várták a szállítókat. Párat magához vett, hogy addig se maradjon olvasnivaló nélkül. A betűk bűvöletében élt, nem tudott segíteni rajta, s ez egyszersmind rendszert is vitt az életébe. Lényegében elmondhatjuk, hogy a könyvek kevesebb csalódást okoztak neki, mint az emberek, s valójában több gyönyört is nyújtottak. Azt ugyan nem tudta volna megmondani, hogy a könyvek voltak osztályon felüliek, vagy az emberek túl silányak.